

Hordaland fylkeskommune
Att.: Fylkesdirektør økonomi og organisasjon Ingrid Kristine Holm Svendsen
Postboks 7900

5020 BERGEN

Revisjonsrapport nr. 15
(journalføres)

15. april 2016

REVISJONSRAPPORT 2015

1 Innleiing

Vi har avslutta revisjonen av rekneskapen for 2015. Vi vil i den anledning gje ei kort oppsummering av utført revisjon i rekneskapsåret og kommentera nokre forhold som vi meiner leiinga i fylkeskommunen bør ha eit spesielt fokus på. Det er ikkje avdekka forhold som etter revisorlova § 5-2 fjerde ledd skriftleg skal kommuniserast til leiinga.

I vår revisjon har vi gjennomført dei revisjonshandlingane vi har vurdert som naudsynte for å få stadfesta at årsrekneskapen ikkje inneheld vesentlege feil eller manglar og som grunnlag når vi skriv vår revisjonsmelding.

Deloitte utfører risikobasert revisjon. Dette vil seie at kontrollmetodar og kontrollomfang vert tilpassa risikoen i organisasjon og rutinar. Vi kartlegg og vurderer difor dei viktigaste økonomi- og rekneskapsrutinane for å identifisera kor det er størst risiko for vesentlege feil i rekneskapsrapporteringa.

Vi vil presisera at det er leiinga i fylkeskommunen som er ansvarleg for å etablera og halde oppe ein tilfredsstillande intern kontroll. Som ein del av dette må leiinga sjå til at rekneskapsføringa er i samsvar med lover og forskrifter og at formueforvaltinga er ordna på ein trygg måte.

Etter vår vurdering har samarbeidet med leiinga og anna personale i fylkeskommunen vore godt, og vi har fått den hjelp og dei opplysningar vi har bede om.

Vi viser til vår interimrapport av 4. desember 2015 for funn knytt til revisjonsområde frå vår interimrevisjon.

2 Sjølvstende og objektivitet

Vi stadfester at revisjonsteamet tilfredsstillar dei krava til sjølvstende og objektivitet for revisorar som reviderer kommunal og fylkeskommunal verksemd, og som går fram av § 79 i kommunelova og som er nærare konkretisert i forskrift om revisjon av kommunar og fylkeskommunar §§ 13 og 14.

3 Løn

Vi viser til vår interimrapport av 4. desember 2015 som tek for seg dei sentrale revisjons-handlingar vi har gjennomført på lønsområdet.

HR løn har i 2015 i stor grad vore å jour med periodiske lønsavstemmingar. Det er vår vurdering at nivå på kontrollane hos HR løn er god.

Når det gjeld returrate av skjema for godkjenning/avviksmelding har det vore for høg del skjema som ikkje vert returnert av dei ulike arbeidsstadane. Våre stikkprøvar frå hausten 2015 avdekka at retur av skjema for godkjenning/avviksmelding framleis ikkje er god nok. For dei arbeidsstadane og periodane vi då kontrollerte, var det ein returrate på 76 %.

For å følgje utviklinga har vi gjort fleire kontrollar i samband med årsoppgjeret. Resultat var då ein returrate på 94 %, ei klar betring frå sist kontroll. Vi merkar oss at i nokre tilfelle er ikkje skjema rett utfylt då det til dømes ikkje er kryssa av for at avvik ikkje er funne. Det er viktig at skjema vert fylt godt ut av den ansvarlege på arbeidsstaden.

Vi vil oppmode om at HR løn, med støtte frå fylkesrådmannen, framleis minner arbeidsstadane om kor viktig denne rutinen er, slik at returrate og kvalitet på kontrollen er på eit tilfredsstillande høgt nivå.

4 Innkjøp

Innkjøpssystemet, FINS, er bygd opp for å sikre at innkjøp følgjer dei reglar som gjeld for offentlege innkjøp. Systemet er viktig for fylkeskommunen sin internkontroll. For fullt ut å få nytte av systemet må flest mogleg av dei som kjøper inn til fylkeskommunen ta det i bruk. Status per 31.12.2015 er at 28 % av samla tal faktura gjennom 2015 har gått gjennom innkjøpssystemet FINS, opp frå 24 % i 2014. Resterande innkjøp har gått utanom FINS og er meir sårbar for feil. Når det gjeld kjøp innan innkjøpsavtale gjeld det i 2015 88 % av alle kjøp, målt i kroner, opp frå 82 % i 2014.

Det er framleis vår anbefaling at Hordaland fylkeskommune fortset med det arbeidet og dei tiltak dei har sett i verk for å auke andelen innkjøp som går gjennom det elektroniske innkjøpssystemet.

5 Generelle IT-kontrollar

Vi viser til vår interimrapport av 4. desember 2015 som tek for seg omtale av gjennomgang med IT-seksjonen om intern kontroll knytt til IT i Hordaland fylkeskommune.

Hordaland fylkeskommune vil i årsskiftet 2016/2017 gå over til nytt økonomisystem. Vi er positiv til dette då det eksisterande systemet er gamalt og har ei rekke avgrensingar. Det er viktig at fylkeskommunen har ein god plan for overgangen, også systemteknisk. Vår oppfatning er at administrasjonen arbeider godt med skiftet, både når det gjeld det praktiske og det tekniske.

6 Skyss

Våre detaljkontrollar av Skyss for 2015 vart gjennomført per interim. Vi viser til vår interimrapport av 4. desember 2015. Kommenterar knytt til interne kontroller på inntekter og utgifter, og rutinar for inntektssikring, er framleis gjeldande.

Som indikert i vår interimrapport har vi i årsoppgjeret følgd opp den tekniske løysinga med automatiske overføringar frå billettsystemet (Atries) til rekneskapssystemet (Oracle). I 2015 har det blitt utvikla meir dokumentasjon på arbeid med automatisk overføring, samt på nye rutinar for område som er relevante. Det er etablert månadleg kontroll i form av ei avstemming som skal avdekkje om det skjer feil i den automatiske overføringa. Alle avvik som er identifiserte gjennom kontrollen er retta opp i.

Det er vår vurdering at kontrollen er tilfredsstillande utforma og at den godt sikrar at inntekter som vert overført automatisk er korrekt registrert i rekneskapssystemet.

Det er framleis slik at mykje av kunnskapen om dei automatiske overføringane er samla hjå ein medarbeidar, og at dette er ein mogleg sårbar situasjon for Skyss. Situasjonen er til dels redusert gjennom den dokumentasjon som har kome på plass i 2015/2016, men i samband med innføring av nytt økonomisystem vil det bli endringar i rutinen. Vi vil tilrå at fylkeskommunen vurderer tiltak som gjer det mogleg for fleire å drifte dei automatiske overføringane.

Vi meiner at Skyss har bygd opp gode rutinar for sikring av at inntekter og utgifter vert korrekt registrert i rekneskapssystemet.

7 Fylkesvegar

Vi viser til tidlegare revisjonsrapportar for informasjon om forvaltingsreforma i samferdselssektoren frå 1.1.2010, og samhandlingsskissa som vart utarbeidd mellom revisor for Statens vegvesen, Riksrevisjonen og revisorane for dei ulike fylkeskommunane. Det er hausten 2015 forhandla fram ein ny samarbeidsavtale mellom Riksrevisjonen og revisorane for fylkeskommunane. Denne samarbeidsavtalen regulerer den revisjon av fylkesvegar som Riksrevisjonen utfører på vegne av fylkeskommunen sin revisor. Den nye avtalen erstattar tidlegare inngått avtale frå 2012. Avtalen er tidsavgrensa og gjeld for rekneskapsåra 2015 og 2016.

Revisjon har blitt gjennomført i samsvar med samarbeidsavtala, og vi har motteke resultat av Riksrevisjonen sin revisjon.

Rapport frå Riksrevisjonen som summerer opp revisjonen viser ingen vesentlege veikskapar hos Statens vegvesen når det gjeld det arbeid dei utfører på vegne av Hordaland fylkeskommune. I samband med at Riksrevisjonen har sett nærare på to investeringsprosjekt som Statens vegvesen har administrert på vegne av fylkeskommunen, har Riksrevisjonen stilt

nokre spørsmål til vegvesenet. Vi tilrår Hordaland fylkeskommune å kontakte Statens vegvesen for å gjere seg nærare kjend med desse og tilhøyrande svar gitt frå vegvesenet.

Vi har tidlegare i våre revisjonsrapportar tatt opp behov for skriftlege rutinar knytt til fylkesvegar med fokus på handsaminga i rekneskapen. Ein slik rutine har vore etterspurd over fleire år. Vi har motteke dokument som inneheld rutinen og registrerer at fylkeskommunen har kome godt på veg med denne. Det kjem fram at dokumentet vil bli utvida med meir utfyllande beskrivingar. Vi tilrår at det her særleg blir lagt vekt på dei områda knytt til fylkesvegar med stor betyding for rekneskapen til fylkeskommunen, frå grunnlag for bokføring til kontoar i rekneskapen som blir påverka. Eit område som bompengar bør gjevast særleg merksemd grunna ulike ordningar som vert handsama på ulik måte. I tillegg bør tidspunkt for dei ulike oppgåvene og kontrollane i større grad gå fram av dokumentet.

Vi tilrår fylkeskommunen å prioritere vidare arbeid med dokumentet.

8 Bokføring prosjekt

I samband med vår gjennomgang av bundne driftsfond har vi avdekka enkelte høve kor kostnader som gjeld spesifikke mottekne tilskot er ført på ulike prosjektkodar. Vi har og avdekka tilfelle kor kostnadane ikkje er ført mot noko prosjekt.

For å sikre at mottekne tilskotsmidlar blir nytta etter formålet er det viktig at fylkeskommunen held oversikt over tilhøyrande kostnader i form av eit eige prosjektrekneskap/ein eigen prosjektkode. Normalt er det og krav til revisjon av tilhøyrande kostnader når fylkeskommunen tek imot eksterne tilskot, og ein føresetnad for kontroll er då at kostnadane er ført på eit prosjekt.

9 Meirverdiavgiftskompensasjon

Vi viser til revisjonsrapportar for tidlegare år om meirverdiavgiftskompensasjon knytt til fylkesvegar. Vi er informert om at fylkeskommunen tek problemstilling rundt forelda meirverdiavgift opp med Statens vegvesen i dei møte dei har, og at Statens vegvesen følgjer opp dette internt hos seg. Riksrevisjonen er informert om dei utfordringar som har vore på området og har tatt det opp med Statens vegvesen.

Det er vår vurdering at Hordaland fylkeskommune tek problema med forelda meirverdiavgift knytt til fylkesvegar alvorleg. For at det i framtida ikkje skal bli nye tap for fylkeskommunen må Statens vegvesen følgje dei retningslinjer som er laga her. Hordaland fylkeskommune bør halde fram med å ta opp dette med Statens vegvesen.

10 Rettstvistar

I samband med vår revisjon er det innhenta vurdering frå Hordaland fylkeskommune sine advokatar om dei pågåande rettstvistar som fylkeskommunen er part i, samt varsla eller venta krav. Vi har gjennomgått vurdering av dei advokatbrev vi har motteke, og det er ikkje krav av slik art eller omfang som medfører at fylkeskommunen bør gjere ytterlegare avsetnad i rekneskapen for 2015

11 Avslutning

Vi har for rekneskapsåret 2015 ikkje vore usamde med leiinga knytt til forhold av vesentleg betyding.

Gjennom året har vi hatt jamlege drøftingar med leiinga om forhold i rekneskapen til Hordaland fylkeskommune. Slike drøftingar har etter vår meining vore ført i ei open og profesjonell atmosfære, og vi har ikkje blitt utsett for utilbørleg press i spørsmål om rekneskap eller revisjon.

Utkast til denne rapport er førelagt administrasjonen.

Dersom noko skulle vere uklårt i framstillinga ovanfor, eller at det er trong for hjelp i samband med konkretisering og gjennomføring av tilrådde tiltak eller andre forhold, står vi gjerne til teneste.

Med venleg helsing
Deloitte AS

Helge-Roald Johnsen
statsautorisert revisor

Kopi: Kontrollutvalet ved leiar Inge Reidar Kallevåg
Økonomisjef Nils Egil Vetlesand
Fylkeskasserar Tor Oddvar Sjøvoll